

Trgovinska in obrtna zbornica.

I.

Iz zapisnika o zadnji seji trgovske in obrtniške zbornice posnamemo to le:

I. Gospod podpredsednik Mihael Pakič poročal je o proračunu zborničnih potrebščin za l. 1889. Potrebščine iznašajo, vračunajoč znesek 1500 gld. postavljen za obrtne šole, skupaj 5276 gld. 25 kr. Ako primerimo to svoto z odobreno proračunsko svoto za leto 1888., namreč s svoto 4982 gld. 25 kr., vidimo, da so narasle potrebščine za leto 1889. za 294 gld., katere so nastale vsled 4 novih obrtnih nadaljvalnih šol, potem vsled c. kr. strokovne šole za umetno vezenje in šivanje čipek in vsled ustanov, spojenih s poslednjo šolo.

Manj se je potrebovalo pri razpredelkih:

1. Pisarniške potrebščine za	70 gld. — kr.
2. Tiskovine za	80 " — "
3. Za statistiške namene za	50 " — "
vkupe za	200 gld. — kr.

Nasproti temu potrebovalo se je več pri razpredelkih:

1. Služnina slugi za	50 gld. — kr.
2. Knjige, časniki in knjigovezna dela za	20 " — "
3. Kurjava in svečava za	10 " — "
4. Donesek za obrtne šole za	400 " — "
5. 5% pokojninskega doneska za	14 " — "
vkupe za	494 gld. — kr.

Ako primerjamo prej izkazane manjše potrebščine v znesku . . . . . 200 gld. — kr. s temi večjimi potrebščinami, ostane potem prej izračunjeni donesek za

l. 1889 . . . . . 294 gld. — kr.

Manjše vsote pri razpredelkih: „Pisarniške potrebščine“ in „Tiskovine“ bile so postavljene z ozirom na vspeh leta 1887, vsled česar je tudi utemeljen višji donesek pri razpredelkih: „Knjige, časniki in knjigovezna dela“, potem „Kurjava in svečava“.

Za statistiške namene utegne zadoščati proračunjeni znesek, dočim govore za zvišanje slugove služnine zdajne stanovanjske in živežne razmere.

Nadalje pri razpredelku: „Donesek za obrtne šole“, nastal je vsled tega ker se je novo ustanovljenim obrtnim nadaljevalnim šolam v Postojini, Kočevji, Ribnici in Radovljici določilo po 50 gld., dočim se predlaga z ozirom na sklep seje 25. maja 1888. leta, in z ozirom na izdano ministersko potrditev, od 30. julija 1888, št. 24.318, za ljubljansko strokovno šolo za umetno vezenje in šivanje čipek, in sicer za dobavo orodja itd. donesek 50 gld. in za ustanove učencem za l. 1889. 150 gld.

Zbornične potrebščine za leto

1889 znašajo	5276 gld. 25 kr.
in se morejo poravnati le z zneskom	3973 " 34 "
in tako se nam kaže nedostatek	1302 gld. 91 kr.
in ako še k temu računamo 25% blagajnični preostatek	1266 " 56 "
znaša ves nedostatek	2569 gld. 47 "

Ker ne ves ta nedostatek ne bo mogel poravnati z blagajničnim preostankom koncem leta 1888, to bode treba skerbeti za svoto, da se ta nedostatek poravna, in zaradi tega nasvetuje odsek, da se sprejmó naslednji predlogi:

„Dozdanja 2% doklada od pridobitneka davka in merovine z izredno priklado vred naj se obdrži za leto 1889. nasprotno pa naj se poviša dozdanja 1% doklada od dohodarine z izredno priklado volilcev na 2%“

S tem postopanjem znašala bi 2% doklada od pridobitnega davka z izredno priklado 2548 gld. 29 kr. in 2% doklada od dohodarine z

izredno priklado	2850 gld. 10 kr.
potemtakem ves dohodek od doklad	5398 gld. 39 kr.
Ako primerjamo potrebščine	5276 " 25 "
ostane prebitek	122 gld. 14 kr.
in ako primerjamo ta prebitek s 25% blagajničnim preostankom	1266 " 56 "

kaže se nedostatek . . . . . 1144 gld. 42 kr. kar pa se bode dalo poravnati z blagajničnim preostankom koncem leta 1888.

Z ozirom na te utemeljitve izvoli naj častita zbornica sprejeti predloženi troškovni proračun ter predlog o poravnanji troškov, potem pa se bode ta proračun predložil po c. kr. deželni vladi Nj. vzvišenosti gosp. trgovskemu ministru v potrjenje.“

Predlog je bil sprejet.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Smrt nadvojvoda Rudolfa je sedaj v vsi avstrijski državi edin toliko važen predmet razgovorov, da pred njim zginejo vse druge, tudi važne novice, kot senca. Žalost katera povsod kaže je tolika in sega tako na široko, da tudi najzadnja beraška koč v teh dnevih žalosti sožaluje z ljubljenim in tako grozno težko zadetim cesarjem. Ginljivo je čuti, ko na kmetih brez vsakega višjega naročila, samo sledeča sočutja srca s prižnice moli, za ljubljenega, dobrotljivega cesarja, — in ko se vidi, kako iz globočine srca odmevajo te prošnje k Bogu zbranemu, vrnemu ljudstvu. V Ljubljani dohajale so zadnje dui neprétrgoma deputacije v deželno predsedništvo s prošnjo, da gospod c. kr. deželni predsednik posreduje izraze sočutja do presvitlega cesarja in pa nesrečne nadvojvodice udove Stefanije. Tudi v Ljubljani odpovedane so vsled velike te nesreče vse javne veselice. Vsa javna in mnogo privatnih hiš imajo razobešene črne zastave. Pogreba nadvojvodovega, ki je bil včeraj popoludne udelež se, kolikor nam znano, vsled posebnih vabil gospoda ministerskega predsednika, gospod c. kr. deželni predsednik baron Winkler in deželni glavar dr. Poklukar.

se razgovarjati. Kedar je gospodar pozvonil, mahoma so odletele duri do kraja; eni strežniki so pobrali umazano posodo, drugi so razpostavili novo in tretji so nastavili novih skled, in potem so zopet odstopili.

Pri takih prilikah se je tudi ozirati na starost, znanje in spol, vzlasti pa na one goste, ki imajo, dejal bi, prvo besedo, kajti po njih se ravnaajo tudi ostali. Tako je bilo, in menda tudi ostane.

Abul-Hasseim-Khan je bil poslanik v Angleškej. Nekoč ga je povabil znan dostojanstvenik, in je menil, da ga bode Bog zna kako iznenadil, ako mu postreže tudi s šparglji, vzlasti zato, ker je bilo sredi zime in so se šparglji le težko dobivali. Ali Khan je namrdnil čelo ter nezadovoljen omenil: „Ali menite da sem konj? Konju se zelje poklada.“

Na Italijanskem zdravijo kašelji z ledom, v Kodanju bi vjel oslovski kašelji, kdor bi ga z ledom zdravil. Hrana Lapončeva je Španjolcu v Andaluziji skoro tisto kar strup. Porcija opija, ki Turka spravi v eksaltacijo, Pomeranca umori. Močni liker, ki Rusa poživlja, Španjolca zdela tako, da mu je skoro umreti.

Leta 1813 sem gledal na lastne oči Kirgize, ki so slastno jedli strupene gobe. Fordyce pa je poznal črnca, ki je kahal juho od kače ropotače; truplo in glavo, vse vkup je zmašil v lonec.

Koliko jedi in pijače naj prihaja na mizo, kakih jedi in pijač, v katerej vrsti in drugo k temu tako, vse to je odvisno od dotičnega kraja, od ljudi, pa od nespametnih navad, katerim se klanjajo mnogi zgolj zato, da se ne zamerijo, ali da pokazujejo uglajenost svojo, če tudi želodec trpi škodo pri tem. Sloveči španjolski ekseget Pineda meni, da ne dade množina jedil prave veljave obedu, temveč način, kako se povživajo.

General in pesnik Steigentesch je bil na glasu, da je za čudo razsoden gourmand. Res je bilo komično, pa tudi veselo, kedar nam je mej obedom mlada Tirolka surovo maslo sproti delala. Jaz sem se mu nek pot na vso moč zameril, ker sem menil, da jèm škorjanca, pa je bila prepelica. To kulinarčno zmoto, ali pregrešek, kakor je on trdil, odpustil mi je pozneje, ali pozabil je ni nikdar. In kar se tega tiče bil je brezoziren tudi do visokih glav. Kralj danski je blagovolil poslati mu par steklenic po vsem svetu slovečega likerja, kakoršnega je izdelovala madama Touls na Martinique-u. General je spoznal, da liker ni pristen, temveč ponarejen. In bil je toli nediplomatsk, da je to sporočil v Kodanj. Vse mogoče, da je bilo prav to krivo, da se ni nikdar več povrnil na poslaniško mesto.

(Dalje nasl.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

II.

II. Gospod zbornični svétnik Vaso Petričič poroča o dopisu c. kr. deželnega kot trgovskega so-

dišča v Ljubljani, katero javlja, da je triletna službena doba tukajšnjih trgovsko sodnih prisednikov, gg. Aleksandra Drea, Josipa Kordina in Josipa Luckmanna potekla meseca avgusta 1888, l. in da je umrl prisednik Leopold Bürger ter se zbornica prosi, da nasvetuje radi imenovanja nove deželno-sodne prisednike. Po ministerskem ukazu z dne 2. decembra 1864. l. drž. zak. štev. 89, predlagati ima zbornica namesto štirih izpražnjenih prisedniških mest. šest upisanih trgovcev ali osobno jamčečih drugov kake trgovske družbe, ki prebivajo v Ljubljani, in je njih tvrdka upisana v trgovskem zapisniku tukajšnjega sodišča.

Z ozirom na gorenji ministerski ukaz priporoča tedaj odsek šest tukajšnjih trgovcev, od katerih so trije bili do zdaj prisedniki, in smejo tedaj po članu V. omenjenega ministerskega ukaza spet voliti za trgovske sodne prisednike in predlaga: Slavna zbornica naj priporoča v ta namen naslednje gg. trgovce v Ljubljani: A. Drea, Jos. Kordina, Jos. Luckmanna, Vasa Petričiča, Fr. Ks. Souvana in Iv. Perdana. — Predlog je bil sprejet.

III. Gosp. zbornični svétnik Fr. Ks. Souvan poroča o dopisu c. kr. deželne vlade z dne 26. okt. 1888. l. štev. 11.232 tičočem se popolnjenega tarifa Antona Müllerja v Stobu.

Odsek se je s to stvarjo z nova pečal in poroča naslednje. Tarifa. in sicer: 1. za odtehtavanja 1 komada goveje živine 10 kr., 2. za odtehtavanje 1 teleta 5 kr., 3. za odtehtavanje 1 prešiča 10 kr., spoznala je že zbornica v svojem poročilu z dne 30. aprila 1888. l. štev. 610, za primerne, in je le o dalnjih treh tarifih za odtehtavanje praznih in natovorjenih voz izrekla svoje pomisleke.

Z ozirom na to pozval se je lastnik tehtnice, da premeni tarife v zmyslu zborničnih opazk, in lastnik je premenjeni tarif prodložil z naslednjimi cenami:

1. za odtehtavanje jednouprežnega ali dvouprežnega voza 5 kr.,
2. za natovorjeni jednouprežni voz 10 kr.,
3. za natovorjeni dvouprežni voz 20 kr.

Ker te tarifne cene soglašajo s cenami, ki jih je nasvetovala zbrnica v rečenem dopisu, ni daljnega povoda, da bi se ne odobril zdaj popolnjeni tarif, in zato odsek predlaga. Zbornica naj se v svoji izjavi do c. kr. dež. vlade izreče za odobrenje tarifa. — Predlog je bil sprejet.

IV. Zbornični tajnik poroča o določbi okoliša obrtnih zadrug, ki se imajo osnovati v okrajnem glavarstvu kočevskem. Iz predloženega poročila obrtnega oblastva I. stopinje vidi se, da so se trgovci in obrtniki sodnega okraja kočevskega in velikolaškega izrekli proti snovanju obrtnih zadrug, dočim so se trgovci in obrtniki sodnega okraja ribniškega izjavili za snovanje zadrug.

Odsek je posnel iz poročila c. kr. okrajnega glavarstva, da je ono i kar se tiče okoliša obrtnih zadrug,

kar se tiče njih števila, natanko uvažilo razmere ter ipredložilo na podstavi natečnega prevdarjanja, da se osnujé naslednje zadruga:

a) za sodni okraj kočevski: 1. zadruga gostilničarskih in krčmarskih obrtov in obrta za občasno prevažanje ljudij; 2. zadruga trgovskih obrtov; 3. zadruga rokodelskih in dopuščanih obrtov, ki obsega vse obrtnike, ki niso navedeni v 1. in 2., takisto lastnikov mlinov in žag.

b) Za sodni okraj ribniški: 1. zadruga gostilničarskih in krčmarskih ter trgovskih obrtov, katera obsega vse gostilničarske in krčmarske obrte. obrte za občasno prevažanje ljudij in vse trgovce sodnega okraja; 2. zadruga rokodelskih in vseh drugih obrtov, vračunaje tudi mlinarske, žagarske in lončarske obrte sodnega okraja.

c) Za sodni okraj velikolaski, zadruga za vse obrte, ki se izvršejejo v sodnem okraju.

Bilo bi tudi želeti, da se posreči c. kr. okrajnemu glavarstvu, izposlovati pri posvetovanju zadružnih pravil, da bi sedeži zadrugam bili tam, kjer so okrajna sodišča, ker so razlogi, ki se v to navajajo, vredni uvaževanja.

Odsek izreka se za okoliš pojedinih zadrug, predložen od c. kr. okrajnega glavarstva ter predlaga: „Zbornica naj se v zmyslu tega poročila izjavi pri c. kr. deželni vladi.“ Predlog je bil sprejet.

(Dalje nasled.)

Politične stvari.

Cesarjevič Rudolf.

Dne 5. februarja položili so truplo pokojnega prestolonaslednika v rakvo kapucinske cerkve k truplom predumrlih členov cesarske rodbine. Pogreb bil je slovesen in sijajen, ker po izreku strokovnjakov zdravnikov, bil je duh pokojnega ob času grozovitega čina, otemnjen, dvorni zdravnik izrekel je celo, da bi bil pokojni, ko bi bil še živel nekaj časa, prav gotovo zblaznel popolnoma.

Pomenljivo je in dokaz globokega verskega čutstva cesarjevega, da je cesar nesrečno dogodbo z vsemi nadržnostimi svetemu očetu papežu naznanil v obširnem 2000 besed obsegajočem brzojavu. Na to prejel je cesar od papeža odgovor, ki mu je bil, kakor cesar potrjuje, v drugem, papežu doposlanem brzojavu, poleg misli na Boga, največje tolažilo.

Zdravnike, ki so preiskavali truplo umrlega pozval je cesar po oddani izvedbi k sebi ter jih je poprašal slovesno, ali so pripravljeni v izvedbi navedeno potrditi tudi s prisego, in ko so mu zdravniki odgovorili, da so pripravljeni vse potrditi s prisego, zadovoljil se je cesar in potem so se po uradnem listu razglasile bistvene točke izvedbe.

In v novič obrnil se je cesar do svetega očeta z vprašanjem, ali je po vsih okolščinah in po izreku

zdravnikov dopuščen cerkven pogreb za pokojnega in na to prišel je zopet odgovor z Rima, da je po takem izreku zdravnikov, cerkven pogreb dopuščen.

Še daljni dokaz za trdno versko prepričanje cesarjevo, nahajamo v tem, da je v soboto po smrti svojega sina na praznik Svečnice iz rok kardinala Gangelbauer-ja cesar prejel zakrament svetega rešnjega telesa.

Vsa pogrebna slovesnost trajala je 50 minut, namreč: priprave za odhod spreveda in sprevod sam, ako ravno je hodil primeroma zelo kratko pot iz cesarskega dvora do kapucinske cerkve, trajal je 30 minut; blagoslovljenje mrliča v kapucinski cerkvi z molitvijo in petjem vred, trajalo je 15 minut, 5 minut pa je trajalo prenašanje mrliča iz cerkve v rakvo pod cerkvijo in pa blagoslovljenje v rakvi.

V bližnjih ulicah pri sprevedu nabranih je bilo natisoče in tisoče gledalcev in prav tako natlačena bila so tudi okna ob cestah, po katerih se je pomikal sprevod, ki so bile pa sicer polne k pogrebu naročenega vojaštva. Ravno tako poln je bil ves trg (novi trg, ali po starem Mehlmarkt) pred kapucinsko cerkvijo. Tukaj zbrani so bili poleg generalov, tudi državni poslanci, dunajski mestni odbor, višji uradniki itd. Dvor, zastopniki unanjih držav, najvišji dvorski dostojanstveniki, ministri, po šestero zastopnikov vsake zbornice državnega zbora, zastopniki ogerskega državnega zbora, vsi tajni svetniki, cesarski namestniki in deželni predsedniki, deželni maršali in deželni glavarji, mestni župan Dunajski in Serajevski, vseučilišni rektor in prav malo število mož iz bližine cesarjevičeve.

Ko se je sprevod začel pomikati od cesarskega dvora sem, začelo je v kapucinski cerkvi zvoniti z malim zvoničem ter je zvonilo, dokler ni mrlič pripeljan bil do kapucinske cerkve. Potem vstopil je v cerkev pri zadnjih vratih cesar s svojim dvorom ter zasedel tri klopi na desni strani pred velikim altarjem, dvoru nasproti imeli so svoje odločene prostore zastopniki unanjih držav, poleg njih proti velikemu vhodu doli ministri, tajni svetniki, deželni maršali in glavarji, zastopniki državnega zbora. Na drugi strani cerkve pa so bili komorniki, in najvišji dvorski dostojanstveniki.

Na koru videti je bilo mnogo gospa v črni opravi.

Kmalu po vstopu cesarjevim prinesli so pri velikih vratih notri mrliča ter ga postavili na nizek oder sred cerkve, za katerem gori proti velikem altarji je stalo duhovstvo s kardinalom Gangelbauer-om na čelu in to škofje v belih mitrah, za njimi pa oo. kapucini.

Po blagoslovljenji mrliča, zapeli so pevci, gospodje z dečki v mešanem zboru, zelo lepo „Libera“ in „dies irae“, potem sledila je še molitev in vzdignili so nosniki zopet mrliča ter ga nesli v rakvo pod cerkvijo. Po sredi cerkve stali so častniki dvorne straže v špalirju, med katerimi se je sprevod pomikal proti velikim vratam, tam pa je krenil na levo k stopnicam vodečim pod zemljo. Za mrličem šel je cesar žalosti prevzet, vendar pa ravno hodeč. Ko je imel stopiti prvo stopnico navzdol

in trgovina sta tu velika pospešitelja. V Norveškej in Laplandskej je krajev, kjer ječmen redno sejejo, dasi malokatero leto popolnoma dozori. Ali ljudje si pomagajo tudi s takim pridelkom. Pridelani ječmen pojedjo, a seme si kupujejo v južnih krajih. Tu so vrata kulturi tedaj na vse strani odprta, dočim je to v Aziji vse drugače. Severna meja drugih žitaric je še mnogo nenaravnejša. Tu ne deluje samo podnebje in zemlja, pogosto deluje tudi navada in predsodek.

Na zahodnej strani Evrope v Atlantskem oceanu stoji Island izven meje naših žitaric. Več potov so poskušali tu ječmen sejati, ali nikoli ni obrodil. Na Islandu je kraj, ki ga nazivajo Akra-Fiel (njiva), in trdijo, da je tu v desetem stoletju ječmen uspeval. Morda je tudi to bil samo jalov poskus. Dandanes tu ne uspeva nobena žitarica, kajti tudi sam korun ni debelejši od oreha, kedar ga kopljejo. Nekaj niže proti jugu na izhodnej strani zadenemo ob Tarsko Otočje, kjer jari ječmen sejejo, ali vsakega leta jim tudi ne dozori, toraj kupujejo seme na Danskem. Sejejo pa tu aprila meseca.

Ako stopimo z Atlantskega oceana na evropsko kopnino, tedaj bodemo okoli Hammerfesta, najsevernejšega trgovskega mesta Norveške zastoj iskali sledove poljedelstva. Od tu se nam je treba dosti daleč na jug pomakniti, da zadenemo ob obdelano polje v Evropi.

(Dalje nasl.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

III.

V. Gosp. zbornični svetnik Fr. Ks. Souvan poroča, da je izpražnenih pet cenzorskih mest pri podružnici avstro ogrske banke v Ljubljani. Odsek nasvetuje, naj se predlagajo za popolnjenje izpražnenih mest pri podružnici avstro-ogrske banke v Ljubljani naslednji gospodje: Josip Kordin, Jos. Kušar, Em. Mayer, Arthur Mühleisen, F. M. Regoršek, Julij Zeschko, Mihael Pakič. — Predlog je bil sprejet.

VI. Gosp. zbornični svetnik Oroslov Dolenc poroča, da je c. kr. deželna vlada poslala trgovski in obrtniški zbornici poročilo c. kr. okr. glavarstva v Postojini, ob ustanovitvi obrtnih zadrug v sodnem okraju vipavskem in njih okolišu z vabilom, da se o tej stvari izrazi.

Dne 27. avgusta l. l. zbrali so se skoraj vsi obrtniki in trgovci sodnega okraja vipavskega v Vipavi, ker je poslanec zbornični natanko razlagal pomen in smoter zadrug. Po daljni razpravi izrekli so se navzočni za naslednje zadruge:

1. za zadrugo gostilničarskih in krčmarskih obrtov ter mesarjev,

2. za zadrugo vseh rokodelskih obrtov, izimši mesarje in vojeninarje, nadalje staviteljskih obrtov (mojstrov staviteljev, zidarjev, kamenarjev in tesarjev), dimničarjev in podkovstva,

3. za zadrugo vseh obrtov na vodi in sicer mlinarjev, žagarjev in stop za čreslo,

4. za zadrugo trgovskih in vseh drugih v prejšnjih zadrugah neimenovanih svobodnih in dopuščenih obrtov,

Odsek se je uveril, da so se obrtniki in trgovci vipavskega sodnega okraja ozirali na določbe zakona in si uredili zadruge tako, da bodo brez ovir lahko uspešno delovale, ako bodo le odbori prav tolmačili zakon in pravila, o čemer pa ni dvojiti, ker so obrtniki kazali veliko zanimanje za snovanje zadrug. Ker je okoliš posamičnih zadrug primeren razmeram sodnega okraja vipavskega, nasvetuje odsek: „Slavna zbornica naj se v svojem poročilu do visoke c. kr. deželne vlade izreče za to, da se zadrugam v sodnem okraju določi oni okoliš, kateri so si vdeleženci dne 27. avgusta 1888. l. izbrali. — Predlog se sprejme.

VII. Gosp. zbornični svetnik Makso Krenner poroča, da je c. kr. deželna vlada poslala zbornici semenjski cenovnik v izjavo, ki ga je predložilo cerkveno predstojništvo v Bučki za tamošnje semnje z živino in blagom.

Z listino od 30. aprila 1842. leta priznal je Njega Veličanstvo Ferdinand I. občini Bučki, v političnem okraju krškem, staro pravico, da sme na leto obdržavati pet semnjev za živino in blago.

Semenjsko pravico v Bučki imeli sta pred letom 1809. graščini v Pleterjah in Ruckenstein.

Z dekretom okrožnega oblastva novomeškega od 10. decembra 1825. leta, števil. 11.060, bila je ta pravica župni cerkvi v Bučki na podlagi §§ 20 in 21 organizacijske naredbe od 23. junija 1814 (P. G. S. zvez. I., del II, p. 115) in gubernijalne kurende od 18. novembra 1824, števil. 16.120 (P. G. S. zvez. 6, p. 462) priznana iz pravnega vzroka, ker je oddajala stajališča na župno cerkvenem zemljišču, in župna cerkev se je te pravice tudi res posluževala.

Da je bila rečena listina napisana na ime občine Bučke, a ne na ime tamošnje župne cerkve, zgodilo se je bržkone zaradi tega, ker niso tedanji občinski zastopniki podali pravih podatkov o semenjski pravici, in zaradi tega tudi občina ni nikoli zahtevala tržnine.

Po zakonu o zatiranju in odvrčanju kužnih bolezni pri živalih od 29. februarja 1880. leta, drž. zakona št. 35, morajo tisti, ki imajo pravico, obdržavati semnje sami poravnati troške za zdravstveno nadzorstvo živinskih semnjev. Ti stroški so znašali leta 1886 za živinske semnje v Bučki 61 gld. 93 kr. Po tarifu od 25. novembra 1839 pobiralo se je tržnine:

Za veliko tržno lopo 20 kr. k. d. ali 35 kr. a. velj.

Za srednjo ali malo tržno lopo 6 kr. k. d. ali 10 5 kr. a. v.

Za konja 3 kr. k. d. ali 5.25 kr. a. v.

Za 1 govedo 2 kr. k. d. ali 3.5 kr. a. v.

Za 1 komad male rogate živine ali prešiča 1 kr. k. d. ali 1.75 kr. a. v.

Za lončarjevo stajališče 6 kr. k. d. ali 10.5 kr. a. velj.

Za košaro z blagom 2 kr. k. d. ali 3.5 kr. a. v.

Nekdaj pozneje pristavilo se je, da je za les za majhne in srednje lope plačati 10¹/₂ kr. a. v.

Ta tarif je nekoliko nedostaten, nekoliko z ozirom na troške, ki jih provzročuje nadzorstvo živinskih semnjev, premajhen, in zategadelj ustanovilo je cerkveno predstojništvo sv. Matija v Bučki z 10. aprilom l. 1887 ta-le tržni cenovnik:

Od velike tržne lope	40 kr.
„ srednje „ „	20 „
„ majhne „ „	11 „
Za pridejan les	11 „
Od voza	10 „

(Dalje nasled.)

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko imela je, kakor smo že javili, dne 13. t. m. svojo redno sejo, kateri je predsedoval zbornični podpredsednik gospod Miha Pakič in katere so se vdeležili naslednji gospodje zbornični člani: Ivan Baumgartner, Oroslav Dolenc, Iv. Nep. Horak, Fran Hren, Alojzij Jenko, Janko Kersnik, Ant. Klein, Fran Kollman, Maks Krenner, Karol Luckmann, Fran Omersa, Toma Pavšler, Ivan Perdan, Vaso Petričić, dr. Jos. Poklukar, Jos. Ribič, Fran Ks Souvan, Filip Zupančič, Ljudevit Wriessnig in Jernej Žitnik.

Gospod zbornični podpredsednik izjavi, da je za sklepčnost potrebno število zborničnih članov navzočnih, otvori sejo ob polu treh popoldne in imenuje overovateljema zapisnika današnje seje gg. zbornična svetnika Ivana Baumgartnerja in Frana Ks. Souvana. Nato prebere § 13. zborničnega zakona z dne 29. junija 1868, drž. zak. št. 85, kateri določuje, da vsaka zbornica v prvi seji vsakega leta voli iz svoje srede z nadpolovično večino glasov z listki na jedno leto predsednika in podpredsednika, in za oni čas, ako bi obadva ne mogla in ne utegnila poslovati, občasnega predsednika.

Na vabilo gosp. podpredsednika prevzame predsedništvo zborničnih članov starosta g. Ivan Nep. Horak. Ta pozdravi zbor in omeni, da se ima najprvo vršiti volitev predsednika, podpredsednika in občasnega predsednika, in sicer tako, da bi se vsaka volitev vršila posebe, ter prosi, da bi gospoda zbornična svetnika Ivan Baumgartner in Fran Kollman prevzela skrutinij.

Štetje glasovnic je pokazalo, da se je pri volitvi predsednika oddalo 21 listkov. Od teh se je glasilo 12 na ime zborničnega svetnika V. Petričića, 4 na ime

zborničnega svetnika Frana Ks. Souvana in 1 na ime zborničnega svetnika Ivana Perdana; 4 glasovnice pa so bile prazne. Izvoljen je tedaj predsednikom gospod Vaso Petričić.

Na vprašanje predsednikovo, ali sprejme volitev, izreče novoizvoljeni gospod predsednik, da se toplo zahvaljuje za čast, s katero ga je počastila slavna zbornica sprejme volitev in zagotavlja, naj bodo gg. zbornični svetniki preverjeni, da bode, ako Nj. uzvišenost gospod trgovinski minister potrdi volitev, po svoji moči skušal delati na korist trgovskega in obrtniškega stanu.

Pri volitvi podpredsednika oddalo se je 21 glasovnic. Od teh dobil je dosedanji podpredsednik Miha Pakič 16, 1 pa zbornični svetnik A. Klein. 4 glasovnice bile so prazne. Izbran je torej podpredsednikom gosp. Miha Pakič, kateri se nato zahvali za zaupanje, katero mu je slavna zbornica zasvedočila z zopetno izvolitvijo, zatrjuje, da se bode s pomočjo častitih gospodov tovarišev potezal za koristi obrtniškega in trgovskega stanu, ako bode Njega uzvišenost gospod trgovinski minister potrdil volitev.

Volitve občasnega predsednika vdeležili so se vsi navzočni in oddali 21 glasovnic, od katerih se je 15 glasilo na ime zborničnega svetnika gosp. A. Kleina, 1 na ime gosp. zborničnega svetnika Ivana Perdana in 1 na ime gosp. zborničnega svetnika Filipa Zupančiča, 4 glasovnice so bile prazne. Izvoljen je torej občasnim predsednikom gosp. Anton Klein, kateri se zahvali za izkazano zaupanje ter omeni, da je bode skušal opravičiti po vsej svoji moči, ako bode poklican namestovati gosp. predsednika in podpredsednika.

Po končanih volitvah prevzame predsedništvo gospod podpredsednik Miha Pakič ter zaključi sejo ob četrt na četiri popoldne.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Trgovinska zbornica zbrala se je minuli petek dne 15. februvarja popoldne ob 1/2³ v svojo prvo redno sejo po novem letu z edino točko dnevnega reda: „Volitev predsedništva“. Taka volitev mora se po postavi vršiti vsako leto in volitev predsednikova in podpredsednikova je veljavna še le tedaj, ko je potrjena po trgovinskem ministru. Poleg volitve predsednika in podpredsednika dopušča pa postava tudi še volitev „začasnega“ namestnika za slučaj, ko bi bila predsednik in podpredsednik zadržana. Ker je kranjska trgovinska zbornica ravno letos prišla v položaj, da je po odpovedi predsednikovi in po obolenji podpredsednika ostala brez vodstva, skrbela je letos zbornica tudi za tak slučaj z izvolitvijo, „začasnega“ namestnika. Navzočih bilo je pri volitvi 22 členov, in volitev predsednikova pokazala je 12 glasov za gosp. Vaso Petričić-a, 6 glasov za gosp. Fr. Ks. Souvan-a, 4 listi (opozicije) bili so prazni; za predsednika bil je toraj izvoljen gosp.

metriških centov žita izvozi v Odeso, da se od tu razpošlje v Turško, Grško, Italijo, Španjolsko, pa tudi na Angleško. Ruska se tudi na severu, vzlasti v Peterburgu, Rigi in Arhangelsku z najboljšim uspehom skuša v žitnej trgovini s severno Nemško, ki ima ogromna skladišča v Gdanskem. Ruska je tu s svojim žitom poplavila celo Nemško, Švedsko, Norveško in Angleško. Koliko je tu Ruska nemškej trgovini škodovala, najbolje nam pokazuje žitna carina, s katero je hotela vlada nemška zaprečiti vvoz ruskega žita. Veliko trgovino žita ima dandanes še vedno Egipet, ki svojo pšenico največ po lukah Sredozemnega morja razvažja. V novejšem času je stopila v svetsko trgovino z žitom tudi severna Amerika. Kanada pošilja svojo pšenico na Angleško, in Zvezne države izvažajo pšenično in koruzno moko v južno Ameriko, Azijo in Evropo. Velika svetska trgovina z rižo pa je v Aziji mej osrednjo in zadnjo Indijo, potem mej Kitajem in Azijskim Otočjem. V Evropo se dovažja največ riže z Indije, potem s Karoline in Brazilije.

Brzi in veliki promet, ki ga je novejši vek razvil, pospešil je znamenito tudi trgovino z žitom, in s tem se je ne samo povzdignilo blagostanje mnogih krajev, ampak je tudi zginil strah pred veliko in splošno lakoto, ki je toliko potov v srednjem veku, pa tudi s početka novega veka, Evropo pustošila. Kjer je kruh tam ni lakote.

(Dalje nasled.)

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

IV.

Od košare z blagom	5 kr.
„ voza z blagom	20 „
„ 1 goveda	4 „
„ 1 telice ali teleta	3 „
„ velikega prešiča	3 „
„ malega	2 „
„ kozla, ovce, koze	2 „
„ konja	6 „
„ žrebeta	3 „
„ lončarjevega stajališča	11 „
„ stajališča za krčmarjenje v šotorih	12 „

Za pravico, da sme kdo skozi tri leta imeti stajališča vedno na istem mestu:

Od velike tržne lope 2—3 gld. in male tržne lope 1—2 gld.

Zastop občine v Studencu, h kateri spada vas Bučka, pripoznal je v svoji seji dne 20. marca 1887. l., da tržne pristojbine pripadajo od l. 1825. cerkvi sv. Matije v Bučki, ker se semnji vrše na cerkvenem zemljišču. Cerkev je tudi imela dohodke od tega časa in je tudi poravnavala troške. Občina je tudi pripoznala, da ni župna občina Bučka bila samostojna občina, ampak

podobčina Studencu, in da je cerkev plačala pristojbine za tržni privilegij.

Ako primerjamo stari tarif novemu, vidimo, da so naslednji tarifi novi:

1. Od 1 voza	— gld. 10 kr.
2. „ „ „ z blagom	— „ 20 „
3. „ „ „ koze, kozla, ovce	— „ 2 „
4. „ „ „ žrebeta	— „ 3 „
5. „ „ „ krčmarjenja v šotoru	— „ 12 „
6. Za pravico, da sme kdo skozi tri leta imeti stajališča na istem mestu:	
a) od velike tržne lope	2—3 gld. — kr.
b) „ majhne „ „	1—2 „ — „

Ostali tarifi bili so neznatno zvišani, in sicer: jeden za 5 kr., jeden za 9½ kr., četiri po ½ kr., jeden za 1¼ kr., dva za 1¼ kr., jeden za ¼ kr., jeden za ¾ kr.

Ako primerjamo nove tarifne cene s pristojbinami, katere so bile določene za semuje z zakonom od 3. decembra 1868, dež. zak. št. 17, to ne dosežajo vse višine starih pristojbin, ne prekoračijo pa jih nikoli, če tudi bi rekli, da si bodo nekateri sejmarji pridobili pravico, da smejo imeti svoje lope ali stajališča skozi tri leta zmerom na jednom mestu. C. kr. okr. glavarstvo krško priporoča, da se potrди novi tarif.

Ker je odsek razvidel iz predloženih mu spisov, da tržne pristojbine niso previsoke, in da tržni promet ni obremenjen z nobenimi drugimi davščinami kot z odškodnino za prepuščen prostor, za uporabo stajališč in za druge troške, ki so spojeni z obdržavanjem semaja, to more le priporočati, da se sprejme predlog: Čestita zbornica naj se v svoji izjavi do c. kr. deželne vlade izreče za potrjenje tržnega cenovnika za semuje z blagom in živino v Bučki. — Predlog je bil sprejet.

V

VIII. Gosp. zbornični svetnik J. Žitnik poroča, da je c. kr. deželna vlada poslala trgovski in obrtniški zbornici poročilo c. kr. okrajnega glavarstva postojinskega o ustanovitvi obrtnih zadrug v sodnem okraju postojinskem.

Dne 6. septembra l. l. zjedinili so se obrtniki in trgovci v Postojini, da se razdelé v dve zadrugi, kateri bi se raztezali po celem sodnem okraju postojinskem. Jedna bi obsegala vse rokodelske obrte, izimši mesarske in tudi naslednje dopuščene obrte: obrt mojstrov staviteljev, kladezarjev, zidarjev, kamenarjev in tesarjev, dimničarjev, nadalje obrt trebečih smradotočje, izdelovanja in prodajanja orožja in strelivnih stvari, delanja in prodajanja ognjarskih tvarin, izdelkov in pa vsakovrstnih razpočnih stvari, obrt polaganja plinevodnih cevi, urejanja svečave in dovajanja vode, obrt delanja in popravljanja parnih kotlov, obrt delanja kvart, zvrševanje podkovstva, potem vseh obrtov, katerih delo je mehanično ali kemijsko, razmnoževanje književnih ali umetniških proizvodov, ali trgovanje z njimi, in naposled tudi obrt fotografije. Druga zadruga pa bi obsegala vse gostilničarske in krčmarske

obrtne, nadalje mesarske, takisto trgovske in druge svobodne in dopuščane obrte.

Ker naslednjih obrtov ni v sodnem okraju postojinskem, namreč obrta mojstrov staviteljev in kamenarjev, obrta trebečih smradotočje, obrta delanja in prodajanja orožja in strelivnih stvari, delanja in prodajanja ognjarskih tvarin, izdelkov in pa vsakovrstnih razpočnih stvari, polaganja plinovodnih cevi, urejanja svečave in dovanja vode, delanja in popraviljanja parnih kotlov in delanja kvart, trebalo bi pri sestavljanju pravil to uvaževati.

Od dopuščanih obrtov, uvrščenih v drugo zadrugo, obstoje zdaj le-ti: obrti občasnega prevažanja ljudij, gostilničarski in krčmarski obrti in obrt konjederstva. Zategadelj smeli bi to zadrugo imenovati: Zadrugo vsakovrstnih gostilničarskih in krčmarskih obrtov, voznikov, mesarjev in vseh trgovskih obrtov in drugih v 1) neimenovanih svobodnih obrtov.

Potemtakem mogli bi prvo zadrugo imenovati: Zadrugo rokodelskih obrtov, izimši mesarski obrt, potem fotografije in vseh drugih v 2) neimenovanih dopuščanih obrtov. Te opazke trebalo bi uvaževati pri sestavljanju pravil. Kar se tiče snovanja in okoliša druge zadruge, omenja odsek, da bi v drugo zadrugo uvrščeni mesarji, katerih je osem, s 130 gostilničarji in krčmarji jedno zadrugo, in 23 mlinarjev in žagarjev s 137 trgovci mogli osnovati drugo zadrugo, tako da bi bile v sodnem okraju postojinskem, tri zadruge, od katerih bi jedna imela 137, druga 138 in tretja 160 udov. Ako pa uvažimo, da mnogo gostilničarjev poleg tega zvržuje še trgovski obrt, in da je želeli, da obrtniki snujejo zadruge brez pritiska, potem se treba na to ozirati. Odsek torej predlaga v zmislu želja obrtnikov omenjenega okraja ter v zmislu predloga c. kr. okrajnega glavarstva: „Zbornica izreče naj se v svoji izjavi do slavne c. kr. deželne vlade, da se okoliš zadrugam v sodnem okraju postojinskem določi po rečenem načinu.“ — Predlog je bil sprejet.

IX. Gosp. zbornični svetnik Franc Ks. Souvan poroča o prošnji vasi Studenec občine bloške v političnem okraju logaškem, da se jej dovolijo trije letni semnji za blago in živino.

Iz spisov je razvideti, da tri sosednje občine niso ugovarjale dovoljenju semnjev, dočim ste dve proti dovolitvi, nekoliko radi tega, ker že imajo v občini Bloke, h kateri spada Studenec, na leto pet semnjev ter, ker bi 2. in 3. semenj bila skoraj ista dneva kakor semnja v Loškem Potoku. Z narodno-gospodarskega stališča ne moremo priporočati semnjev, zaradi tega predlaga tudi odsek: Zbornica naj se v svoji izjavi do slavne c. kr. deželne vlade izreče proti dovolitvi dopustila. — Predlog je bil sprejet.

X. Gospod zbornični svetnik Makso Krenner utemeljuje naslednji predlog: Slavna zbornica naj sklene, po predsedništvu naj se poprosi glavno ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice, da se v Ljubljani izdajajo biljeti za okrožno potovanje, ko je gospod zbornični svetnik Karol Luckmann podpiral ta predlog, bil je jednoglasno sprejet.

Naši dopisi.

Z Dunaja dne 24. februarja. — „Matija led razbija“ in kakor vreme danes kaže, mu to delo še ne bo kmalu pošlo. Tukaj je sicer snega prav malo, vendar pa še sever ali pa burija neprenehoma pihata po širokih ulicah in cestah dunajskih tako, da se človeku ni lahko sprijazniti z vero v to, da se ima čez 25 dni „uradno“ pričeti spomlad, kaj še le kmetijska spomlad, ki bi se imela pričeti že čez 16 dni sv. Gregorja dan.

Letos predpust na Dunaji ne more ferfetati tako živo, kakor se to godi druga leta. Zavolj smrti cesarjevičeve preklicani so brez izjeme vsi plesovi boljših in višjih krogov. Preklicana je celo predpustna reduta na pustni torek, pri kateri je bilo sicer vedno žrebanje dobitka loterije za dunajske uboge. Letos vršilo se bode žrebanje v uradu mestne palače. Z žalovanjem pri dvoru združi se tudi žalovanje vsih boljših krogov glede sijajnega plesanja. — Zavolj tega pa so vendar le javni plesi in pa maskerade dan za dnevom in zelo težko bi bilo število takih plesov zanesljivo dognati drugače kot s pomočjo policije, pri kateri morajo biti oglašeni posebno v ta namen da se mu določijo po eden ali še po več angelov miru in reda v podobi policijskih komisarjev.

Znana shajališča „Sofiensäle“, „Blumensäle“, „Schwender“ še vedno zvonec nosijo med plesišči te vrste. In v teh prostorih napleše se med tednam še tudi katera meščanska hči, s katero pridejo znani stalni plesalci. V sobotih in nedeljah je pa sodrga in gnječa velikanska. Tu plešejo dekletke, kršenice, kuharice, hišine, mojškre, iz med moških pa tudi prava sodrga. Boljših ljudi vidi se le prav po redko, ki si za nekoliko časa prihajajo ogledat direndaj kurentov na Dunaji. To naj zadostuje v označenje dunajskega ljudskega predpusta.

Pa tudi v občinskem življenju kažejo se že znamenja, da se bliža čas spomladanjskih, rednih dopolnilnih volitev v mestni zastop. Sedanji mestni odborniki in taki ki hočejo še le postati, sklicavajo shode, pri katerih se oostro obsojajo sedanje razmere, se pobijajo nasprotniki in se čujejo obljube za bodočnost.

Tudi mestni zastop sam razgreva se bolj kot navadno. Opazovati je že to več let, da klenka še sedanji judovsko-liberalni večini, ker od leta do leta množi se število onih, ki se stavljajo na krščansko stališče, ter se po različnosti imenujejo demokrate, protisemite ali združene kristijane.

Ni dolgo tega, ko je v mestnem zastopu opozicija v neki seji imela samo za 2 glasova manj kot večina, štelo se je 20 glasov ene, 22 glasov druge stranke. Ako se ne motim znajo volitve letošnje spomladi, opozicijo zopet izdatno ojačiti, ker se glasovi za njo zelo in vidno množevajo vsaj v predmestjih vsih brez izjeme. In kadar se to zgodi, tedaj dobi lep naš Dunaj v mnogo ozirih vse drugače lice, dobi namreč tudi na zunaj lice pravega avstrijskega vsem narodom skupnega glavnega mesta. Dejansko je to že sedaj.

je dosta boljša in rednejša mimo poprejšnje. Ko sem začel prepisavati ta članek, prinesel je brzojav novico, da je mikado proglasil dne 11. febr. novo, po nemškem vzgledu sestavljeno japonsko ustavo.

(Dalje nasled.)

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

Z ozirom na § 9. zakona od 30. marca 1888, o zavarovanju delavcev glede kake bolezni je to dopustno ker ta paragraf določa: Z ustanovilem dopuščeno je zvišati in raztegniti storitve čez najmanjšo mero, kakor je v §§ 6. – 8. povedana.

Navadna dnina ustanovila se je za to blagajnico v § 5., in to tako:

„Za sodna okraja Radovljica in Kranjska Gora izvedela se je „navadna dnina“ ter je za dōbo od 1. maja 1889 do 1. maja 1891 določena tako:

1. Za moške delavce:

A. Mladoletne pomočne delavce s . . . . . 25 kr.

B. Delavce s . . . . . 50 kr.

C. Delavce prirejalce s . . . . . 60 kr.

2. Za ženske delavce:

A. Ženske mladoletne pomočne delavce in

B. delavke s . . . . . 25 kr.

Ti postavki veljajo tudi, kadar zgornji čas poteče, dokler jih ne bo oblastvo drugače ustanovilo.

Ker se tudi prispevki po § 9. ustanovila odmerjajo po oni mezdi, ki se v podlogo jemlje za odmerjanje bolniščine in pogrebni troškov, zato misli odsek da je tem bolj upravičeno zvišanje storitve čez najmanjšo mero, ker bode vdeležencem gotovo bolj ugajala, nego, ako bi se podpore dodeljevale po navadni dnini. Podpore pa ne bodo previsoke, ker tudi resnične dnine le redkokrat presežajo navadne dnine.

Na podlagi tega tudi odsek misli, da bode okrajna bolniška blagajnica v Radovljici lahko obstajala. Ko ki pa izkušnja kazala, da so se previsoko odmerile podpore, bode glavni zbor v tem oddelku premenil ustanovilo.

Z ozirom na to pridružuje se odsek izjavi obrtnega nadzornika ter nasvetuje:

„Slavna zbornica naj priporoča visoki c. kr. deželni vladi, da blagovoli odobriti rečeno ustanovilo.

Predlog je bil sprejet.

X. Gosp. zbornični svetnik Anton Klein poroča da je c. kr. deželna vlada z dopisom od 15. februarja 1889, števil. 2038 poslala „Ustanovilo za okrajno bolniško blagajnico v Logatcu“ z vabilom da se slavna zbornica o njem izreče v zmislu § 14. zakona z dne 30. marca 1888 o zavarovanju delavcev glede kake bolezni. To pa zaradi tega, ker so se v ustanovilo sprejele storitve, ki presegajo v §§ 6. do 8. tega zakona povedano najmanjšo mero.

Odsek se sklicuje pri tem na svoje poročilo o okrajni bolniški blagajnici v Radovljici ter omenja, da se je za okrajno logaško bolniško blagajnico, ki obsega tri sodne okraje: idrijski logaški in loški, ustanovila navadna dnina tako-le:

„Za sodne okraje Logatec, Lož in Idrija izvedela se je „navadna dnina“ ter je za čas od 1. maja 1889 do 1. maja 1891 določena tako:

1. Za moške delavce:

A. Mladoletne pomočne delavce . . . . . 40 kr.

B. Delavce s . . . . . 70 kr.

C. Delavce prirejalce z . . . . . 1 gl.

2. Ze delavke:

A. Mladoletne pomočne delavke . . . . . 30 kr.

B. Delavke . . . . . 45 kr.

Te določbe veljajo tudi, kakor poteče zgornji čas dokler ne bo oblastvo drugače ustanovilo.

Za prispevke in podpore kakor so se v tem ustanovilu določile izrekel se je tudi obrtni nadzornik.

Odsek se temu pridružuje, ker se je pri sklepanju ustanovil pazilo na razmere dotičnih sodnih okrajev in misli, da bode blagajnica mogla ji naložene dolžnosti je izpolnovati. Z ozirom na to nasvetuje:

„Slavna zbornica naj priporoča, da se odobri ustanovilo za okrajno bolniško blagajnico v Logatcu.“

Predlog je bil sprejet.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Govor poslanca Šukljeja

v državnozbornski seji dne 28. februvarija t. l.

(Dalje.)

V proračunskem odseku se je res nekaj čudnega reklo. Prepričal sem se, odkar se pečam s politiko, da je na celem božjem svetu ni tolike in vpijoče krivice, za katere olepšanje bi se ne mogla izumiti kaka metafizična formula. Na eden ali drugi način, naj je že dobro ali slabo, more se vse zagovarjati, in to je osobito dokazal gospod poslanec dr. Russ, ki je v proračunskem odseku ko se je posebno govorilo o Koroški, postavil čudno, rekel bi dveušno teorijo. Popolnoma mirno je namreč rekel, da imajo koroški Slovenci prav za prav dva jezika: doma slovenščino, za občevanje pa, takorekoč ob nedeljah (Čujte, čujte! Smeh na desnici), v javnem življenju, v uradu itd. pa gospodsko nemščino. (Čujte, čujte! na desnici in klici: Velikansko!)

No, deloma je to res, in sicer zaradi tega, ker je na Koroškem jako malo uradnikov, ki so zmožni slovenščine (Čujte, čujte! na desnici), in ker se uradniki ostentativno nočejo učiti slovenščine, Slovencu pa se stavijo vse mogoče zapreke, ako hoče pri sodišču občevati v svoji materinščini. (Čujte, čujte! na desni